

הגדרות עברית - ADOBE INDESIGN CS2

מדריך הגדרות עברית וטיפול במלל רבילשוני

מאת: שלומית היימן

משתמשי אינדיזיין יקרים,

קובץ זה מגיש לכם סיכום קצר של ההגדרות, כמו גם מדריך קצרצר לתחילת עבודה הכולל ייבוא של מלל רבילשוני וטיפול בו וטבלה המתארת בעיות ופתרונן. לאינדיזיין מספר תכונות בעברית שקשה להבינם לבד וללא קריאה מוקדמת של אופן העבודה בעברית בתוכנה אתם עשויים להיתקל במלל שעשוי להיראות כבעייתי אולם בעצם אינו מכיל הגדרות נכונות. בעזרת הגדרות מתאימות תוכלו לתקן תוצאות של סימנים הפוכים או מילים ששינו את מיקומן בקלות. חלק מהגדרות אלו מופיעות באופן דומה בתוכנות נוספות של אדובי ותוכלו ליישם את הבנתכם גם שם. לקריאה נרחבת של ההגדרות בעברית תוכלו לגשת לתיק התוכנה ולפתוח את קובץ ה-PDF המצורף בשם ME Specific Features.pdf אשר מפרט את כל תכונות העברית באינדיזיין.

המעבר לאינדיזיין

אני יודעת שחלקכם הגדול מעולם לא הכיר תוכנת עימוד ושעד היום התרגלתם לבצע עבודות שונות בתוכנת פריהנד. שינוי הרגלי עבודה תמיד נראה מורכב והמעבר מתוכנת איור לתוכנת עימוד קצת מלחיץ אך אין מה לפחד. אינדיזיין נותנת לכם כלים שלא רק יהפכו את המעבר לכדאי, אלא גם יענגו אתכם ויביאו אתכם לרמות עיצוביות חדשות ומעל הכל, יחסכו מכם זמן עבודה יקר. אינדיזיין היא תוכנת עימוד המתמחה בטיפול בעבודה מרובית עמודים ונותנת כלי טיפוגרפיה מדוייקים ומשוכללים. ודאי רכשתם את כל חבילת התוכנות של אדובי ואתם תגלו בהמשך כי המעבר בין התוכנות הוא כה פשוט עד שאין צורך יותר לרכז את כל רכיבי העבודה בתוך מסמך אחד כפי שעשיתם עד היום. חשבו על אינדיזיין כעל לוח שעם משוכלל, אליו ניתן להצמיד למשל תמונות או כל אלמנט אחר שתמצאו. מה שאני מנסה בעצם לומר הוא שאינדיזיין תהיה מהיום והלאה התוכנה העיקרית בה תעצבו את הפרסומים שלכם ואליה תביאו את כל מה שצריך כדי לחבר את החלקים לתוצאה מוגמרת.

מפריהנד לאינדיזיין

לא ניתן לפתוח קובצי פריהנד באינדיזיין אלא רק באילוסטרייטור (תחת תפריט - Open), ונכון שזה קצת מסרביל את העניין כשרוצים להעביר עבודה לאינדיזיין, אבל מעבר מתוכנה אחת לשנייה תמיד מורכב ולפחות יש לנו חצי דרך... להלן כמה נקודות ציון שיוכלו לעזור לכם בהעברת עבודה לאינדיזיין:

- פתחו קובצי פריהנד באילוסטרייטור כדי להעתיק את המלל של העבודה. לא ניתן להעתיק תיבת מלל אלא רק את המלל עצמו. (כן, הוא יאבד את הגדרותיו אם הוא בעברית).
- שמרו עצמים וקטוריים מורכבים כקובצי אילוסטרייטור (.ai) והציבו אותם באינדיזיין. אין צורך לייצאם כקובצי EPS. אם תרצו לטפל בהם, תוכלו ללחוץ על כפתור העיפרון בחלונית הקישורים (Links) והקובץ יפתח ישירות באילוסטרייטור. עם שמירתו וסגירתו תוכלו לחזור לאינדיזיין ולראותו מתעדכן באופן אוטומטי. זכרו שאינדיזיין היא תוכנה מרובית עמודים שמתמחה בטיפול במלל ולא בטיפול באלמנטים וקטוריים מורכבים. אם תציפו את הקובץ בהרבה אלמנטים וקטוריים מורכבים, הוא יהפוך לכבד והעבודה לאיטית.
- כדי להעתיק אלמנטים וקטוריים מאילוסטרייטור כקטוריים ולא כתמונה צריך להקפיד שבהעדפות התוכנה תחת File Handling and Clipboard האפשרות AICB תהיה מסומנת. ניתן גם להעתיק מפריהנד לאינדיזיין (לא מלל) וגם שם צריך לוודא שבהעדפות התוכנה תחת Export תהיי מסומנת האפשרות Adobe Illustrator.

בהצלחה

שלומית היימן
Shlomit Heymann
הדרכת אינדיזיין
InDesign Wizard
IDME@017.net.il
054-2135131
כל הזכויות שמורות

תודה מיוחדת לפונטביט על הפונטים: קמפוס, עוגן, אוויה

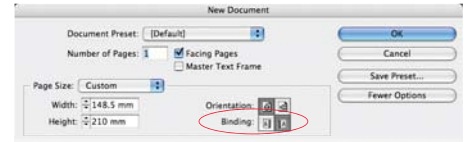
כתיבה בעברית ובערבית

כשהמלל המוביל במסמך הוא מימין לשמאל אינדיזיין מתייחסת לארבעה נושאים: כיוון המסמך, סיפור (Story), פסקה (Paragraph) ותו (Character), בהתאם לצורכי המשתמש.

יש לשנות את סגנון הפסקה - Basic Paragraph על פי ההגדרות המתוארות בקובץ זה. אם תבצעו את השינוי כמו גם את שאר ההגדרות כשאין אף מסמך פתוח ולאחר תיקון ההגדרות תסגרו ותפתחו את התוכנה מחדש, הכל יישמר כברירת מחדל.

1. כיוון המסמך (Binding)

כיוון המסמך - כריכה אנגלית או עברית - (Binding) נקבע בחלון פתיחת מסמך חדש.

2. כיוון הסיפור (Story Direction)

גם למסגרת מלל (Text Frame) יש כיוון כתיבה: מימין לשמאל (לכתיבה בעברית ובערבית) ומשמאל לימין. לכל מסגרת מלל יש נקודת כניסת מלל (In port) ויציאת מלל (Out port) המעידה על כיוונה. אם היא מופיעה בצד ימין - אז אנו נמצאים במסגרת מלל שכיוונה מימין לשמאל. כיוון כלי המלל שייבחר, הוא שייקבע את כיוון תיבת המלל שתוצרו.

3. כיוון הפסקה (Paragraph Direction)

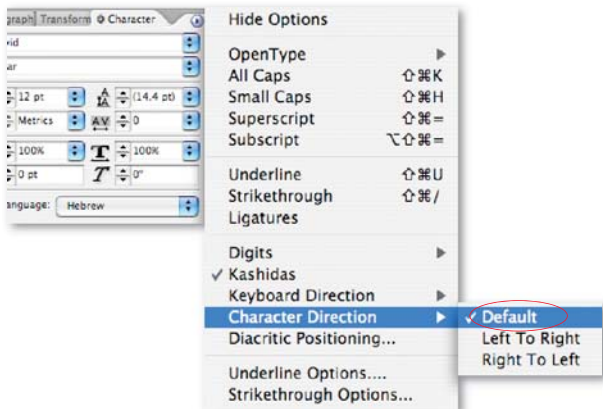
כיוון הפסקה בשונה מכיוון הסיפור, שולט על סדר הופעת המילים וסימני הפיסוק בתוך הפסקה, בעוד שכיוון הסיפור שולט על כל המלל ביחס לגבולות התיבה. הגדרת כיוון הפסקה נמצא בחלונית הפסקה (Paragraph Palette). כיוון הפסקה בה המלל המוביל הוא עברי או ערבי יהיה מימין לשמאל ולהיפך בשפות שכיוון הכתיבה שלהן הוא משמאל לימין.

כיוון פסקה מימין לשמאל
כיוון פסקה משמאל לימין

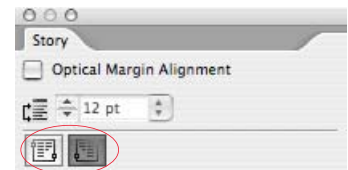
4. כיוון כתיבת התווים (Character Direction)

כיוון הכתיבה נקבע על פי סדר הקלדת התווים בהתאם לשפה בה משתמשים (Language Script). לאינדיזיין יכולת אבחון אוטומטית לכיוון כתיבת המלל. בכתיבה מימין לשמאל (עברית, ערבית) יש להקפיד כי כיוון האות (Character Direction) בפסקה יהיה במצב "ברירת מחדל" (Default). וכך, בזמן שאתם מקלידים בעברית האותיות נכתבות מימין לשמאל, ובזמן כתיבה באנגלית, על-ידי החלפת השפה, תוכלו לראות כי האותיות נכתבות משמאל לימין באופן אוטומטי.

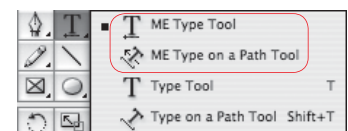

החל מגרסה 4.0.2.302 נוספה לאינדיזיין תכונה בהעדפות התוכנה (Preferences>Right to Left) המחייבת סימונים נייטרלים (כמו נקודה, פסיק, מקף) להתנהג על-פי שפת הקלדתן. כלומר, אם האפשרות תהיה מסומנת, ומצב הכתיבה שלי יהיה עברי (מגן דודי במק, "עב" בפיסי), סימני הפיסוק יוקלדו בכיוון ימין לשמאל. תכונה זו מבטלת את כיוון התו האוטומטי וכך הקלדה של מספרים עם נקודות עשרוניות או מספרי טלפונים עשויים להתקבל הפוך. שימו לב מה מתאים לצרכים שלכם ובחרו בהתאמה. תכונה זו גם מזהה את כיוון התווים כפי שהוקלדו בתוכנת וורד בעת שבוא המלל לאינדיזיין.

לשינוי כיוון תיבת המלל (Direction): בחרו את התיבה בעזרת כלי החץ או כלי המלל, גשו לתפריט הראשי ובחרו בפקודה Type>Story (אות>סיפור). תוצג חלונית בה תוכלו להגדיר את כיוון תיבת המלל בעזרת כפתורים - מימין לשמאל או משמאל לימין. יש ללחוץ פעם אחת באמצעות העכבר על הכפתור המסמל את הכיוון המבוקש.

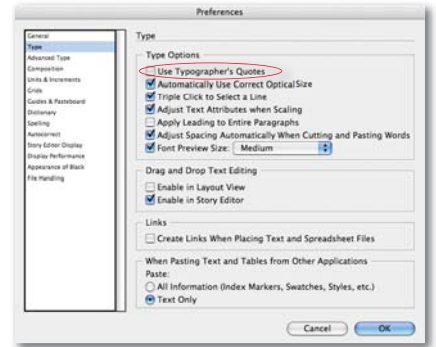
בחירת כלי המלל - גשו לתיבת הכלים אל הכלי מלל (T) ולחצו לחיצה ארוכה כדי להציג שורה של כלים נסתרים: שני כלי ME מיועדים לכתיבה מימין לשמאל ואילו השניים האחרים - לכתיבה משמאל לימין. הכלי מלל (Type Tool) מיועד לכתיבה במסגרת מלל והכלי מלל על נתיב (Path Type Tool) נועד לכתיבה על מסלול וקטוריה.

לאחר שלמדנו כיצד להגדיר מסמך ולהשתמש בכלי העבודה המתאימים, נלמד מספר הגדרות מלל חשובות שאת חלקן ניתן להגדיר מראש ובחלקן תוכלו להשתמש לפי הצורך. ללא הגדרות אלו, הנכם עשויים להתקל בקשיים בעבודה מלל, ובעיקר עם מלל רב-לשוני.

1. מרכאות חכמות (Typographer's Quotes)

באינדיזיין יש לבטל את השימוש במרכאות חכמות. גשו להעדפות התוכנה, ותחת תפריט Text (מלל), וודאו כי אפשרות Use Typographer's Quotes (השתמש במרכאות חכמות) מבוטלת.

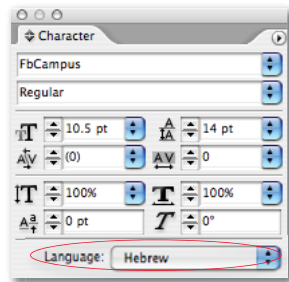
ליגטורה היא גלף, בדיוק כמו מרכאות חכמות, והיא פועלת באותה הטכניקה כמו המרכאות. אנו אומרים לתוכנה להשתמש בליגטורות ואז בכל פעם שהיא רואה ציפוי תווים שהוגדרו מראש בליגטורות, היא מחליפה אותן בגלף מוכן. סמן המלל יעבור מתו לתו אולם מראה התווים יראה מחובר. השימוש בליגטורות מתייחס לטיפול בתווים ולא לטיפול בכל התוכנה ועל-כן את ההגדרה אנו מוצאים בתפריט של חלונית התו.

ff fi ffi   ff fi ffi
עם ליגטורה   בלי ליגטורה

נמוכן, שעל הגופן להכיל גלפים של ליגטורות אחרת שום דבר לא יישתנה. גם אפשרות זו, בדומה למרכאות, אינה מתאימה לשימוש במלל עברי. אם לא נכבה אפשרות זו, אנו עשויים למצוא תווים שנדבקו זה לזה (לדוגמא האותיות א ו:ל:א) או במקרים אחרים העלמות של האותיות. ציפוי האותיות המכילות ליגטורות הוא קבוע ברוב המקרים. הדרך היחידה לקבל ליגטורה בעברית היא רק דרך שימוש בגופני Open Type ועל כן תוכלו לקרוא בהמשך.

3. שיוך שפה למלל (Language)

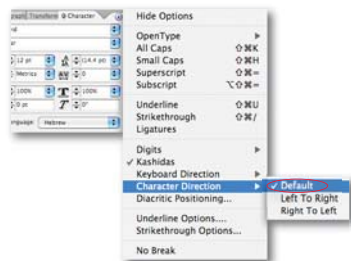
יש לשייך שפה מתאימה לשפת המלל הריץ.

אם לא משייכים שפה למלל, מילון שבירת המילים, האיות ומבנה הספירת של המלל לא יעבדו בצורה נכונה. את המילון הרצוי בהתאם לשפה ניתן לקבוע בהעדפות התוכנה (Preferences>Dictionary).

4. כיוון המלל (Character Direction)

כשאנו כותבים בעברית או בערבית אנו רוצים שהמלל יכתב מימין לשמאל וכשאנו מחליפים שפה (למשל לאנגלית) אנו רוצים כי המלל יכתב משמאל לימין באופן אוטומטי. כדי ליצור מצב אוטומטי זה עלינו להגדיר את כיוון המלל למצב של ברירת מחדל (Default).

כדאי ואף רצוי להכין סגנון תו מיוחד לכיוון שמאל-ימין וסגנון נוסף לכיוון ימין-שמאל. אם תאלצו לשנות כיוון תו כלשהו (כגון מקף) ותראו לקבוע אותו כך שלא ישתנה שלא בכונה - זו הדרך הנכונה לעשות זאת.

מרכאות חכמות הן בדרך כלל מרכאות שצורתן מסולסלת (ועל-כן נקראות גם מרכאות מסולסלות) ומופיעות באופן אוטומטי בתחילתן של ציטוטים ובסופו. יש להן מופעים שונים כמו עליונות בתחילת ו בסוף המילה או עליונות בתחילת מילה ותחתנות בסופה, על כל פנים ניתן לבחור את מראיהן. בעברית, אין מרכאות חכמות אלא רק מרכאות ישרות.

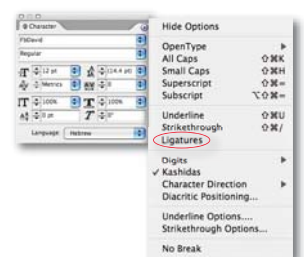
“InDesign”   "InDesign"
מרכאות חכמות   מרכאות ישרות

אם נסתכל על לוח המקשים, לא נמצא מקש מיוחד למרכאות ישרות ומקש מיוחד למרכאות חכמות, אלא מקש אחד עליו מודפס סימן המרכאות. מי שייקבע איזה סוג של מרכאות נקבל בעת ההקלה זה אחרת. את האפשרות לשימוש במרכאות חכמות ניתן למצוא בכל תוכנה ובכל מעבד תמלילים. לכל גופן, יש טבלה המכילה את כל הסימנים של הפונט (אותיות, מספרים, סימני ניקוד וכו') הנקראים "גלפים". ששאנו לוחצים על התו A במקלדת, התוכנה ניגשת לטבלה זו ומושכת משם את הגלף של התו A. אולם בניגוד לתו A אם פותחים את טבלת הגלפים של הגופן בו אנו משתמשים ניתן למצוא סוגים שונים של מרכאות בעוד שאין סוגים שונים של התו A. אם נתתם לתוכנה הוראה שעלה להשתמש במרכאות חכמות, היא תיגש לגלף המתאים אשר מכיל מרכאות חכמות בכל פעם כשתלחצו על מקש המרכאות. אם לא נתתם הוראה כזו, התוכנה תיגש כברירת מחדל לגלף המכיל את מרכאות היישרות. בשפה העברית יש רק סוג אחד של מרכאות והוא מרכאות ישרות. וכך, אם בכל זאת האפשרות של שימוש במרכאות חכמות מסומנת, התוכנה ניגשת לתא בו אמור לשבת הגלף A ומאחר וגלף זה אינו קיים, או שתקבלו סימן מוזר במקומו, או שלא תקבלו דבר.

ניתן להשאיר תוכנה זו מופעלת, אולם איזו לגשת למילון העברית (תחת Dictionary) ושם לשנות את הגדרת סוגי המרכאות. מתוך התפריטים של Double Quotes ו Single Quotes בחרו באפשרות האחרונה.

2. ליגטורות (Ligatures)

אפשרות זו נמצאת בחלונית התו והיא צריכה להיות מבוטלת

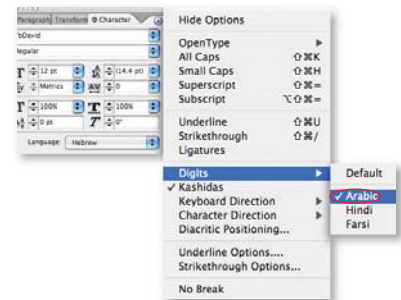
5. ספרות (Digits)

את הספרות באינדיזיין אפשר להקליד גם מהמקלדת הנומרית. ניתן לבחור את השפה בה יופיעו הספרות. ברירת המחדל (Default) תתן מספרים שיהיו באותה השפה של התו הקודם. מאחר והיום עשויות להיות שפות שונות באותו הגופן, מומלץ לבחור בהגדרה של ספרות ערביות, או לבחור את סוג ספרות על-פי ההגדרות הבאות:

ספרות ערביות (Arabic): 1234567890

ספרות הודיות (Hindi): १२३४५६७८९०

ספרות פרסיות (Farsi): ۱۲۳۴۵۶۷۸۹۰

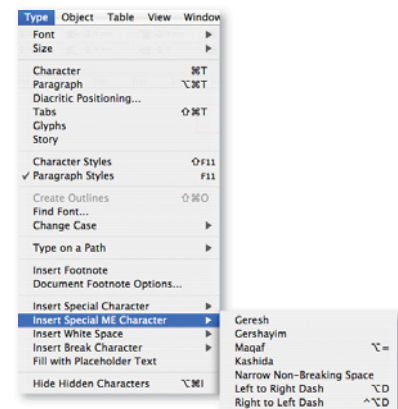
תוספות

מקפים

כפי שאתם יודעים, למקף יש כיוון. כיוון המקף הוא אשר יקבע את סדר התווים לפניו ואחריה. כדי להקל עליכם בעת כתיבת מלל או שינוי, הוגדר מקף ימיני ומקף שמאלי ולהם הוגדרו קיצורי דרך.

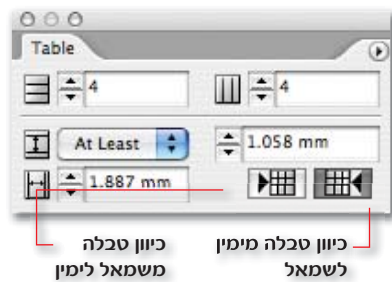
הכנסת תווים מיוחדים בשפות ME

תוכלו להכניס תווים מיוחדים בעברית ובערבית. כדי להכניסם למלל גשו לתפריט הראשי **Type > Insert Special ME Character** (אות-הכנסת ME מיוחד) ובחרו בתו הרצוי. ניתן להגיע לתפריט זה על-ידי לחיצה על מקף **Ctrl +** לחיצה על העכבר (Macintosh) או לחיצה על הכפתור הימני בעכבר (Windows).

טבלאות

גם לטבלאות יש כיוון. כדי לשנות את כיוון הטבלה גשו לחלונית הטבלה ולחצו על הכפתור הרצוי.

הפיכת כיוון מסמך (Reverse Layout)

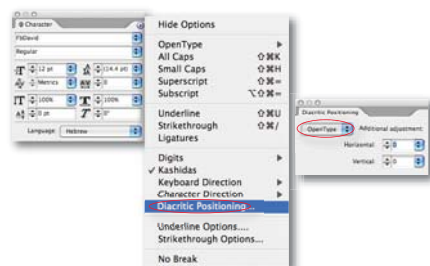
לאינדיזיין CS2 כלי מאוד שימושי אשר הופך את כיוון המסמך ממסמך שמאל-ימין לימין-שמאל ולהיפך. ניתן לגשת לכלי זה מהתפריט הראשי **Layout > Reverse Layout** (עימוד-הפוך פריסת עימוד). בחלון שנפתח תוכלו לבחור אפשרויות שונות להיפוך: הפיכת עמוד בודד, מספר עמודים או את כל המסמך ולהגדיר אם להפוך גם את עמודי האב (Master). ניתן להפוך משטחים גרפיים ותיבות מלל ואף קו וקטורי.

בחרו באפשרויות הרצויות לכם ולחצו על "OK" (אשר).

מיקום דיאקריטיים - (Diacritics Positioning)

ME InDesign תומכת בדיאקריטיים (ביניהם גם ניקוד). מאחר והם צפים מעל או מתחת לאות, חשוב כי מיקומם יהיה מדויק. ניתן להגיע לתפריט הדיאקריטיים מתוך התפריט הראשי **Type > Diacritics Positioning** (אות-מיקום דיאקריטיים) או מתוך חלונית התו. בחלונית שתוצג, תוכלו לבחור באחת מן האפשרויות אשר בתפריט הנגלל. אם תבחרו ב-"None" (ללא), הניקוד יוצג במיקומו הבסיסי בהגדרות הגופן שנקבעו מראש. בחרו בהגדרות השונות לקבלת המראה הרצוי לכם. תוכלו גם לסמן אות בודדה, מילה או את כל המלל ולהתאים את הדיאקריטיים כרצונכם בעזרת **Additional Adjustment** (התאמה נוספת). לגבי ניקוד עברי שימו לב לסעיף הבא.

גופנים מסוג OpenType

גופנים מסוג OpenType פותחו בשיתוף פעולה בין חברת Microsoft לחברת Adobe. גופנים אלו ניתנים לשימוש משותף על שתי מערכות ההפעלה: מקינטוש וחלונות.

דוגמה למראה גופן OpenType

גופני OpenType עשויים להכיל מעל 65,000 גליפים ומביאים לקהל המשתמשים אפשרויות נפלאות. למשל, ניתן לשלב בגופן בודד סוגים שונים של גופנים - כגון גופנים עבריים וערביים, או הכנסת גליפים מיוחדים כגון ליגטורה לאותיות א ו' (א). ניתן לעשות ריווחים מיוחדים לסדרות שונות של גליפים, אפשר להכניס ניקוד מדויק וכיוב'.

הגופנים ייפעלו אך ורק בתוכנות התומכות בסוג זה של גופנים כמו למשל אינדיזיין.

מידע נוסף על גופני OpenType תוכלו למצוא על גבי תקליטור ההתקנה של התוכנה בתוך תיק הנקרא Goodies.

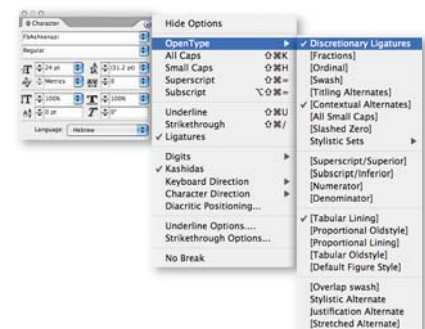
שימוש בגופני OpenType

כשמשתמשים בגופני OpenType ניתן לקבוע מספר אפשרויות: 1. במיקום הניקוד (ראה סעיף קודם) יש לבחור באפשרות של OpenType.

רק פונטים המכילים בתוכם ניקוד יציגו ניקוד נכון. אם הפונט לא הוכן עם ניקוד מראש, אפשרות זו לא תיתן את התוצאה המבוקשת. על כן כדאי לוודא שאתם משתמשים בפונטים מתאימים.

עם אפשרות OpenType	בלי אפשרות OpenType
והנערה	והנערה

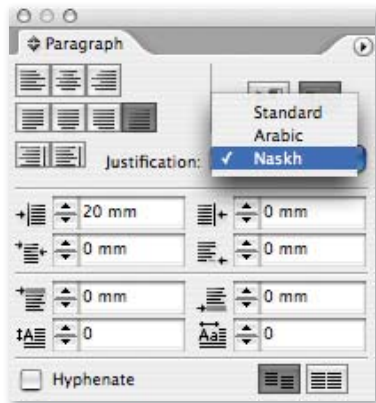
2. בחלונית התו (Character Palette), תחת התפריט הנשלף גשו בתפריט ל-OpenType. מתוך הרשימה תוכלו לבחור באחת מן האפשרות הרצויה לכם:

עם ליגטורה	בלי ליגטורה
א	אל

דוגמה לליגטורה (Discretionary Ligature)

3. כדי להחליט על סוגי ריווח במלל המיושר ביישור דו-צדדי ניתן לבחור אחת מן האפשרויות הקיימות בחלונית הפסקה. ליד המילה Justification אשר בחלונית יש תפריט נשלף.

דוגמה ליישור רגיל (Standard):

ויהי בימי אֶחָשְׁוֹרֹשׁ הוּא אֶחָשְׁוֹרֹשׁ הַמֶּלֶךְ
מֵהֵדוּ וְעַד־מוֹשׁ שֶׁבַע וְעֶשְׂרִים וּמֵאָה מְדִינָה:

דוגמה ליישור Naskh:

ויהי בימי אֶחָשְׁוֹרֹשׁ הוּא אֶחָשְׁוֹרֹשׁ הַמֶּלֶךְ
מֵהֵדוּ וְעַד־מוֹשׁ שֶׁבַע וְעֶשְׂרִים וּמֵאָה מְדִינָה:

אנא זכרו כי בחירת האפשרויות השונות ויכולות הגופנים משתנות בהתאם ליכולות שהוכנסו לגופן על-ידי היצרן. פונטים שאינם מכילים אפשרויות אלו לא יגיבו לפקודות אלו.

קיצורי דרך

ניתן להעניק קיצורי-דרך אשר יקלו על עבודתכם. כדאי לתת קיצורי-דרך לכל פעולה בה אתם משתמשים הרבה, זאת בכדי ליעל את עבודתכם. ניתן לתת קיצורי-דרך לתווים מיוחדים, כמו גם לכיוון התווים (Character Direction) - מומלץ מאוד - ולכל פעולה שתמצאו שאין לה קיצור-דרך מובנה. גשו לתפריט הראשי Edit > Keyboard Shortcuts. בחלון שנפתח, תחת Product Area בחרו ב-Typography. מתוך הרשימה שתופיע תוכלו לבחור את הפעולה הרצויה ולהעניק לה קיצור-דרך על-ידי הקלדת הקיצור אל תוך השדה המתאים.

הסבר קצרצר להתחלת עבודה באינדיזיין

הסבר קצר זה נכתב עבור משתמשים המכירים את כלי התוכנה ומונחים בסיסיים של תוכנת עימוד כמו דף אב (Master Page) וסגנונות מלל ותו וכיוב'.

מטרת ההסבר הקצר הוא להסביר לכם באופן מאוד בסיסי וראשוני את שיטת העבודה בתוכנה על מנת שתוכלו להתחיל לעבוד.

מונחים בהסבר זה:

בכל מקום שכתוב Cmd הכוונה היא למקש ה-Command או התפוח במקיינטוש, או Ctrl במערכת חלונות.

פתיחת מסמך חדש

בפתיחת מסמך חדש, אנא הגדירו את גודל העבודה, מס' טורים בעמוד ואת השוליים המסמלים את מיקום המלל הרץ על פני העמוד. ניתן לשנות נתונים אלו בדף האב לאחר פתיחת המסמך מתוך התפריט Layout (עימוד).

באופן עקרוני, אין צורך לבקש מסגרת מלל בדף אב מאחר ואינדיזיין יודעת ליצור משטחי מלל בעצמה על-פי גודל השוליים שנקבעו בעת הזרמת מלל אוטומטי.

כדאי לבקש מסגרת מלל אם רוצים אחר כך לצבוע אותם באופן גורף בכל העמודים או לשנות את נתוניהם.

גודל התיבה יכול להשתנות באופן אוטומטי לאחר הזרמת המלל גם דרך הפעלת האפשרות Layout Adjustment (התאמת פריסה) - מתוך התפריט עימוד (Layout). בעזרת הפעלת אפשרות זו תוכלו לשנות את גודל המסמך או את גודל השוליים ותיבות המלל ישנתו אף הם בהתאמה ובאופן אוטומטי.

דף אב - Master page

בדף האב תוכלו לקבוע את כל העצמים שמופיעים לכם בכל העמודים כמו: כותרת רצה, לוגו, מספור אוטומטי וכיוב'. כל עצם המופיע בדף אב יופיע גם בשאר העמודים. כדי לשנות גודל, צבע או למחוק עצם שמופיע במסמך מתוך העמודים עצמם, לחצו על המקשים Cmd+Shift + קליק (עכבר) על העצם וכעת תוכלו להמשיך לטפל בו. אם במקרה מחקתם את האלמנט תוכלו להשיבו באמצעות גרירת דף האב המתאים על העמוד עצמו.

קביעת מספור אוטומטי

גשו לדף האב, ציירו תיבת מלל, ומתוך התפריט גשו ל:

Type>Insert Special Character>Auto Page Number

(אות-הכנסת תו מיוחד-מספר עמוד אוטומטי). אם אתם בממשק עברי, תראו את האות 'א' ואם בממשק אנגלי את האות A. תוכלו לתת לאות זו כל פונט, גודל, משקל וצבע שתמצאו. כדי לראות את המספור אנא גשו לעמודים עצמם.

ייבוא מלל

תוכלו לייבא מלל על פי המתואר במדריך זה. לאחר המרת המלל תמצאו את סמל המלל הטעון, ובעזרת מקש Shift ולחיצה בפניה הימנית של קווי העזר המסמלים את השוליים של הטקסט תוכלו להזרים מלל באופן אוטומטי לקובץ. אם המלל ארוך, התוכנה תוסיף עמודים בעצמה עד שהמלל ייגמר.

ייבוא מלל רב-לשוני

מספר מילים על מסמכי מלל לייבוא

אינדיזיין תומכת בייבוא מסמכי מלל ממקורות שונים. אם מעבד התמלילים שלכם מכיל מספר אפשרויות שמירה, כדאי לשמור את המסמך במבנה השומר על כמה שיותר תכונות מלל, כדי שבהמרה נקבל כמה שיותר מידע על המלל (כגון קובצי RTF או קובצי וורד-doc). בייבוא מלל מסוג זה, אינדיזיין תשמור על הגדרות המלל השונות (גם על סגנונות קיימים). בייבוא מסמכי מלל שאינם שמורים במבנה RTF, המלל יאבד את הגדרותיו ואז כשנרצה להפריד בין מלל עברי למלל אחר לא נוכל לעשות זאת.

אם תרצו לחסוך בעיות בנושא מסמכים רב-לשוניים, צרו או בקשו מן הלקוח שלכם להשתמש בגופן שונה לכל שפה

סגנונות פסקה (Paragraph Styles) ותו (Character Style)

עבודה עם סגנונות מלל הכרחית באינדיזיין, בעיקר בטיפול במלל רב-לשוני. מלבד נוחות בעבודה, הם חוסכים זמן יקר ומגנים על המלל מפני שינויים. על-כן, לפני שנלמד לייבא מלל ולטפל בו, יהיה עליכם ליצור סגנון פסקה אחד למלל המוביל וסגנון תו אחד למלל המשני. שימו לב להקפיד על הגדרות המלל שפורטו בעמודים הקודמים. בדוגמא הבאה מלל ששפתו המובילה עברית ובתוכו מילים בודדות באנגלית.

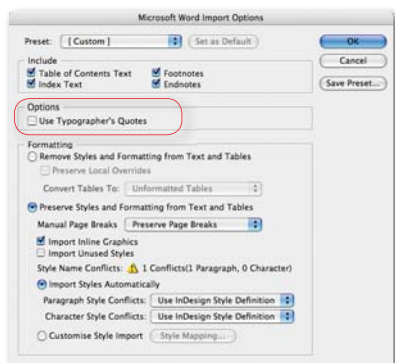
לפני שתייבאו את המלל, בדקו האם ברצונכם להפעיל את התכונה המזהה את כיוון הקלדת התווים כפי שהוסברה בעמ' 2. תכונה זו מעולה לשלב בו מייבאים את המלל ועשויה לקצר תהליכים בהמשך העבודה. זכרו כי אתם יכולים להפעיל ולהפסיק בכל עת שתמצאו.

1. ייבוא מלל

בתפריט הראשי בחרו את הפקודה קובץ>מקם (File>Place).

תפתח תיבת שיחה בה תוכלו לבחור את מסמך המלל אותו תרצו לשלב במסמך. סמנו את המסמך אותו אתם רוצים לייבא, ולחצו על "Open".

תיבת שיחה נוספת תיפתח ובה הגדרות שונות. וודאו כי האפשרות "השתמש במרכאות חכמות" אינה מסומנת ולחצו על "OK" (אשר).

אם המסמך אותו אתם מייבאים מכיל גופנים שאינם קיימים במערכת ההפעלה בה אתם עובדים, יפתח חלון בו יופיעו הגופנים החסרים והאפשרות להחליפם. בשלב זה של ההמרה לא כדאי להחליף את הגופנים (זאת משום שאינכם יודעים איזו שפה כל גופן מייצג). לחצו על "OK" (אשר).

2. הזרמת מלל (Placing Text)

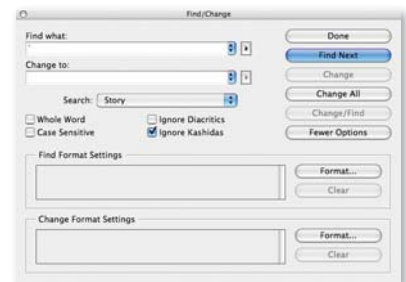
כעת, סמן העכבר הופך להיות לסמן טעון מלל (Loaded text icon). לחצו במקום בו תרצו להזרים את המלל ותקבלו תיבת מלל המכילה את המלל אותו ייבאתם. תוכלו לעיין בספר או במדריך המקוון כדי ללמוד על הזרמת מלל (Flowing Text).

אם המלל שקיבלתם מסומן בוודו ו/או מופיע כריבועים, זו דרכה של אינדיזיין להזהיר כי סוג הגופן או משקלו חסרים במערכת ההפעלה. אם תגשו לחלונית התו (Character Palette) תוכלו לראות כי שם הגופן ו/או משקלו מוצגים בתוך סוגריים מרובעים.

3. הגדרת המלל מחדש

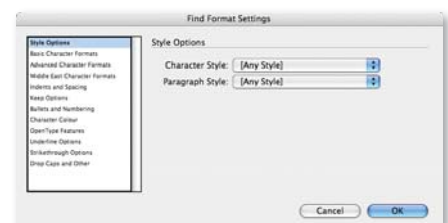
הדרך הטובה והמהירה ביותר להגדרת המלל מחדש, היא בעזרת התכונה Find/Change (מצא/שנה) הנמצאת בתפריט תחת Edit (עריכה). אולם ראשית, נגיש עם סמן המלל ונבדוק את שם הגופן שקיבלו המילים באנגלית במלל המיובא. לשם ההדגמה נבחר בגופן Times.

א. מתוך התפריט בחרו ב: Edit>Find/Change... (עריכה>מצא/שנה). וודאו כי החלון שנפתח נמצא במצבו המורחב. ואם לא, לחצו על More Options (אפשרויות נוספות).

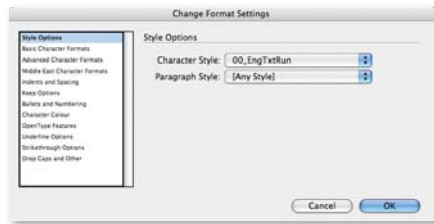
בחלקו התחתון של החלון שני מלבנים. העליון מייצג את הגורם אותו תרצו למצוא Find Format Settings (קביעות חיפוש לפי תבנית), ואילו התחתון Change Format Settings (קביעות שינוי תבנית) מייצג את ההגדרה החדשה שתחליף את ההגדרות הקיימות לאותו גורם שמצאתם.

ב. לחצו על כפתור Format (תבנית) הנמצא משמאל למלון העליון. נפתח חלון נוסף בו תוכלו לתת הגדרות שונות לחיפוש.

לחצו על Basic Character Formats (תצורת תו בסיסית) ומתוך רשימת הגופנים בחרו את הגופן אשר מגדיר את המלל האנגלי (בהדגמה שלנו - Times), ולחצו על "OK" (אשר).

ג. לחצו על כפתור Format (תבנית) הנמצא משמאל למלון התחתון. נפתח חלון נוסף בו תגדירו את ההחלפה. לחצו על "אפשרויות סגנון (Character Style) ובחרו בסגנון התו שהכנתם לתווים באנגלית ולחצו על "OK" (אשר).

ג. בחלון הקודם לחצו על "שנה הכל" (Change All).

כשלב זה הענקנו "סגנון תו" לכל התווים באנגלית. פעולה זו גורמת להגדרה קבוצה של התווים. לו היינו מתחילים בהגדרת פסקה עברית, היינו צעויים לפגוע בהגדרות שניתנו לתווים האנגליים ואז לא היינו יכולים למצוא אותם ולהחליפם.

ד. חזרו על פעולות א-ג, אולם הפעם בהגדרת הגופן בחרו את הגופן אשר ניתן לעברית ובהגדרת ההחלפה לחצו על Paragraph Style ושם בחרו בסגנון שהכנתם לפסקאות בעברית.

לסיכום

פעולת "מצא/שנה" המשוכללת של InDesign, פותחת בפנינו אין ספור אפשרויות לטיפול במלל ומקלה עלינו בעבודה עם מלל רב-לשוני. ניתן תמיד ליצור סגנונות לסוגים שונים של הגדרות מלל ולחסוך זמן יקר בעבודה.

דוגמאות לבעיות בעת טיפול במלל רב-לשוני ופתרון

בעת ייבוא מלל מעורב או הקלדתו ישירות לאינדיזיין, אתם עשויים להתקל במספר בעיות חוזרות. בדוגמאות הבאות תוכלו לזהות חלק מן הבעיות וללמוד כיצד לפתור אותן. הפתרון פשוט וגם ינחה אתכם בבעיות נוספות המושתתות על אותו הרעיון. עניין זה הוזכר בעמ' 2 בסעיף 4.

אם תכינו סגנון תו שיכיל בתוכו אך ורק הגדרת כיוון ותעניקו אותו לסימנים להם אתם רוצים לשנות כיוון, ההגדרה תשמר גם אם תחייבו את סגנון הפסקה על המלל (בעזרת Alt - לחיצה על סגנון הפסקה הרצוי).

פתרון	תוצאה רצויה	בעייה
בחרו את המקף ומתוך התפריט הנשלף של חלונית התו, גשו לכיוון דיאקריטיים ותנו כיוון למקף "ימין-שמאל".	2003-2000	2000-2003 אתם מקבלים את הערך המספרי הגבוה מימין, ואת הערך המספרי הנמוך משמאל.
בחרו את הפסיק שבין המילים, ועשו בדיוק את אותה הפעולה בדוגמא הקודמת.	השמות David, Yossi הם...	השמות Yossi, David הם... אתם מקלידים מילה באנגלית, פסיק בעברית ואז שוב מילה באנגלית אולם המילה הראשונה שהוקלדה מתהפכת וממוקמת בסוף ההקלדה (המילה הראשונה שהוקלדה היא Yossi).
א. בחרו את הפסיק ותנו לו כיוון מימין לשמאל. ב. בחרו את המקף ותנו לו כיוון מימין לשמאל.	מערכת Mac OS X, (10.3-10.2.4)	הפעלה (Mac OS X, 10.2.4-10.3) בעת ייבוא מלל מעורב, אתם נתקלים במצב זה.

טיפ לסיים:

כיצד לשמור על הגדרות העברית באופן קבוע בתוכנה?

אינדיזיין שומרת מידע על התוכנה, מאפייניה וברירות המחדל בשני קבצים: InDesign Default ו-InDesign Saved Data. קבצים אלו נוצרים ברגע שפותחים את התוכנה ומכילים כל הגדרה שתבצעו בתוכנה. באין מסמכים פתוחים הגדרות אלו יתקבלו כברירת מחדל עבור כל מסמך חדש שתצרו (זה כולל בחירה של סוג גופן, צבעים, סגנונות וכיוב'). כך, תוכלו לקבוע הגדרות שונות שנוחות לכם ולא תצטרכו לדאוג כל פעם מחדש לסמן את כל ההגדרות שלמדתם בקובץ זה. אם תעשו זאת כשיש קובץ פתוח ההגדרות יישמרו לקובץ זה בלבד.

הגדרות אלו נכתבות בתוך תיק בשם Version 4.0 ME אשר מיקומו מפורט בטבלה למטה. קבצים אלו עשויים להיפגם במשך הזמן, לגרום לשגיאות או להתנהגות לא רגילה של התוכנה. אם אתם חושדים שקבצים אלו פגומים, תוכלו לייצרם מחדש על ידי יציאה מן התוכנה, הוצאתם מתוך התיק בו הם נמצאים והעברתם (או זריקתם) למקום אחר במחשב. עם הפעלת התוכנה, קבצים אלו ייווצרו מחדש וכך תוכלו לדעת בבירור אם הבעיה הייתה קשורה אליהם.

יש לסגור את התוכנה לפני שתחילו בתהליך.

מומלץ ליצור תיק העדפות קבוע אותו תוכלו להעתיק ולשמור במקום אחר וכך, בשעת הצורך, תוכלו לזרוק את תיק ההעדפות הקיים ולהחליפו בתיק ההעדפות שהכנתם. פעולה זו תשמור לכם קבצים מוכנים ותקינים, אשר יישמרו על ההעדפות שהגדרתם ולא תצטרכו לקבוע מחדש את ההעדפות.

לפני שתכינו תיק העדפות חדש, צאו מן התוכנה, זרקו את התיק הקיים, פתחו אותה מחדש ותנו כל הגדרה שתמצאו שתשאר קבועה. את תיק ההעדפות תוכלו למצוא ב:

מיקום תיק ההעדפות	מערכת הפעלה
Users: [User]>Library>Preferences>Adobe InDesign	Mac OS X
Documents and Settings>[User]>Local Settings>Application Data>Adobe>InDesign	Windows NT, 2000, XP

ניתן להסיר את קובצי ההעדפות באופן אוטומטי באופן הבא:

מייד לאחר לחיצה לפתיחת התוכנה לחצו על שילוב המקשים הבא:

Command+Alt+Ctrl+Shift Mac OS

Ctrl+Alt+Shift Windows

יוצג חלון שישאל אתכם אם ברצונכם לזרוק את ההעדפות - אנא בחרו ב-Yes (כן).

שלומית היימן
Shlomit Heymann
הדרכת אינדיזיין
InDesign Wizard
IDME@017.net.il
054-2135131

© כל הזכויות שמורות